

Դանիելի Գիրքը — հարյուր քառասունութերորդ մասը

Բացահայտելով մարգարեական աղյուսակները. Ամբակումի տեսիլքը և Միլլերի երազը

Jeff Pippenger

2024-03-20

Գիտության աճը, որ ներկայացված է Ուլայի գետի տեսիլքով, այն է, ինչ ի վերջո գրվեց Ամբակումի երկու տախտակների վրա:

«Այն մարգարեությունների հետ, որոնք նրանք համարել էին երկրորդ գալստյան ժամանակին վերաբերող, միահյուսված էին նաև խրատներ, որոնք հատուկ հարմարեցված էին նրանց անորոշության և լարված սպասման վիճակին և քաջալերում էին նրանց հավատով համբերությամբ սպասելու, որ այն, ինչ այժմ խավար էր նրանց ըմբռնման համար, իր ժամանակին պարզվելու էր»:

«Այդ մարգարեություններից էր նաև Ամբակում 2:1–4-ը. «Ես կկանգնեմ իմ պահակակետում և կկանգնեցնեմ ինձ աշտարակի վրա, և կդիտեմ՝ տեսնելու, թե Նա ինչ պիտի ասի ինձ, և ես ինչ պիտի պատասխանեմ, երբ ինձ հանդիմանեն: Եվ Տերը պատասխանեց ինձ ու ասաց. Գրի՛ր տեսիլքը և պարզորոշ արձանագրի՛ր այն տախտակների վրա, որպեսզի կարդացողը վազի: Որովհետև տեսիլքը դեռևս նշանակված ժամանակի համար է, բայց վախճանին այն պիտի խոսի և սուտ չպիտի լինի. թեև այն ուշանա, սպասի՛ր նրան, որովհետև անպատճառ պիտի գա, չի ուշանա: Ահա, ում հոգին հպարտացել է, նա ուղիղ չէ իր մեջ, բայց արդարը իր հավատքով պիտի ապրի»:

«Դեռևս 1842 թվականին այս մարգարեության մեջ տրված այն հանձնարարությունը՝ «գրի՛ր տեսիլքը և այն պարզ կերպով շարադրի՛ր տախտակների վրա, որպեսզի ընթերցողը վազի», հուշել էր Չարլզ Ֆիչին պատրաստել մի մարգարեական աղյուսակ՝ Դանիելի և Հայտնության տեսիլքները պատկերավոր ներկայացնելու համար: Այս աղյուսակի հրատարակությունը համարվեց Ամբակումին տրված պատվիրանի կատարումը: Սակայն այն ժամանակ ոչ ոք չէր նկատել, որ նույն մարգարեության մեջ ներկայացված է տեսիլքի կատարման թվացյալ ուշացումը՝ մի դադարելու ժամանակ: Հիասթափությունից հետո այս սուրբգրային խոսքը երևաց շատ նշանակալից. «Որովհետև տեսիլքը դեռ որոշված ժամանակի համար է, բայց վախճանին պիտի խոսի և սուտ չլինի. եթե էլ հապաղի, սպասի՛ր նրան, որովհետև անպատճառ պիտի գա, չի ուշանա.... Իսկ արդարը իր հավատով պիտի ապրի»։ The Great Controversy, 391, 392.»

Ամբակումի երկու տախտակները մարգարեականորեն երկու վկաներ են:

Աստվածաշնչյան կարգի համաձայն՝ ճշմարտությունը հաստատվելու համար պետք է ի մի բերվեն երկու վկաներ:

Սակայն եթե նա քեզ չլսի, քեզ հետ վերցրու ևս մեկին կամ երկուսին, որպեսզի երկու կամ երեք վկաների բերանով ամեն խոսք հաստատվի: Մատթեոս 18:16:

Երբ Ամբակումի երկու տախտակները (1843 և 1850 թվականների պիոներական աղյուսակները) դրվում են միմյանց վրա, նրանք հաստատում են այն ճշմարտությունները, որոնք Միլլերի երազի «գոհարներն» էին: 1843 թվականի սիսալը, որը ներկայացված էր առաջին տախտակի վրա, երբ դրվում է երկրորդ տախտակի վրա, հաստատում է տեսիլքի «ուշանալու ժամանակը»: Միլլերը (այդ պատմության խորհրդանշական պահապանը) հարցրեց, թե իր պատմության վիճաբանության ընթացքում ինչ պետք է ասեր:

Ես պիտի կանգնեմ իմ պահակակետում և կանգնեմ աշտարակի վրա, և պիտի հսկեմ՝ տեսնելու, թե Նա ինչ պիտի ասի ինձ, և թե ես ինչ պիտի պատասխանեմ, երբ հանդիմանվեմ: Ամբակում 2:1:

Տերը հրահանգեց Միլլերին գրել տեսիլքը, և իր երազում նա տեսիլքը պարունակող տուփը դրեց իր սենյակի կենտրոնում գտնվող սեղանի վրա:

Եվ Տերն ինձ պատասխանեց ու ասաց. «Գրի՛ր տեսիլքը և այն պարզ դի՛ր տախտակների վրա, որպեսզի ընթերցողը վազի»: Ամբակում 2:2:

Այնուհետև աղյուսակները նշում են հապաղման ժամանակը և առաջին հիասթափությունը:

Որովհետև տեսիլքը դեռ որոշված ժամանակի համար է, բայց վախճանին պիտի խոսի և չպիտի սուտ ասի. թեև այն ուշանա, սպասի՛ր նրան, որովհետև նա անպատճառ պիտի գա, չի ուշանա: Ամբակում 2:3.

Այնուհետև ներկայացվում են այն երկու դասերը, որոնք ի հայտ են գալիս գիտության աճի հիման վրա:

Ահա, գոռոզացած նրա հոգին ուղիղ չէ նրա մեջ, բայց արդարը պիտի ապրի իր հավատքով: Ամբակում 2:4.

Երկրպագուների երկու դասերը պիտի հայտնվեին Դանիել տասներկուերորդ գլխի փորձության գործընթացով:

Եվ նա ասաց. Գնա՛ք ճանապարհով, Դանիել՝, որովհետև այս խոսքերը փակված են և կնքված՝ մինչև վախճանի ժամանակը: Շատերը պիտի մաքրվեն, պիտի ճերմակեցվեն և պիտի փորձվեն, բայց ամբարիշտները պիտի ամբարշտությամբ վարվեն, և ամբարիշտներից ոչ մեկը պիտի չհասկանա, իսկ իմաստունները պիտի հասկանան: Դանիել 12:9, 10.

Դանիելի «իմաստունները» Մատթեոս քսանհինգերորդ գլխի իմաստուն կույսերն են, որոնք արդարացվել էին հավատքով, իսկ ամբարիշտները անխոհեմ կույսերն էին, որոնք հպարտությամբ բարձրացել էին: Միլլերի երազի վերջում գոհարները ներկայացնում են տասը կույսերի առակի յուղը, որը պատգամն էր:

«Աստված անարգվում է, երբ մենք չենք ընդունում այն պատգամները, որ Նա ուղարկում է մեզ: Այսպիսով մենք մերժում ենք այն ոսկե յուղը, որը Նա կցանկանար հեղել մեր հոգիների մեջ, որպեսզի այն հաղորդվի խավարի մեջ եղողներին: Երբ հնչի կոչը՝ «Ահա՛, փեսան գալիս է. ելե՛ք նրան ընդառաջ», նրանք, ովքեր չեն ընդունել սուրբ յուղը, ովքեր իրենց սրտերում չեն փայփայել Քրիստոսի շնորհը, անմիտ կույսերի նման պիտի գտնեն, որ պատրաստ չեն իրենց Տիրոջը հանդիպելու: Նրանք իրենց մեջ չունեն յուղը ձեռք բերելու գործությունը, և նրանց կյանքերը կործանված են»: Review and Herald, July 20, 1897.

Վերջին օրերին Միլլերի գոհարները պիտի շողային տասնապատիկ ավելի պայծառ, և թե՛ տասը թիվը, և թե՛ լույսը փորձության խորհրդանիշներ են: Վերջին օրերին, որոնք ներկայացված են Միլլերի երազի ավարտում, ճշմարտության լույսը, որ պատկերված է Ամբակումի տախտակների վրա, առաջ է բերում փորձող պատգամ, որը տասը կույսերի առակում Կեսգիշերային Աղաղակի փորձող պատգամն է: Այդ փորձության ընթացքը Միլլերական պատմության փորձության ընթացքի կրկնությունն է, որովհետև տասը կույսերի առակը վերջին օրերին կրկնվում է մինչև իսկ բառացիորեն:

«Հաճախ ինձ հղում են տասը կույսերի առակին, որոնցից հինգը իմաստուն էին, և հինգը՝ հիմար: Այս առակը կատարվել է և պիտի կատարվի մինչև իսկ տառացիորեն, որովհետև այն առանձնահատուկ կիրառություն ունի այս ժամանակի համար և, ինչպես երրորդ հրեշտակի պատգամը, կատարվել է և պիտի շարունակի լինել ներկա ճշմարտություն մինչև ժամանակի վախճանը»: Review and Herald, August 19, 1890.

Սպասման ժամանակի փորձառությունը Միլլերի երազի վերջում պիտի կրկնվեր բառացիորեն, և այդ ժամանակ նրա գոհարները պիտի փայլեին արեգակից տասնապատիկ ավելի պայծառ, այսպիսով նույնացնելով, որ գոհարները ներկայացնում են վերջին փորձությունը տասը կույսերի առակում: Տասը թիվը փորձության խորհրդանիշն է, և տասը օրերի վերջում Դանիելը և երեք արժանիները տեսքով ավելի գեղեցիկ ու գեր էին, քան նրանք, ովքեր ուտում էին Բաբելոնի կերակուրը: Ամբարտավանը Ամբակումում, որ ապրում էր ոչ թե հավատքով, այլ հանդգնությամբ, զարգացրեց Բաբելոնի բնավորությունը: Միլլերական պատմության մեջ նրանք դարձան Բաբելոնի դուստրերը, իսկ Ամբակումում պապականությունը գործածվում է՝ նրանց բնավորությունը նույնացնելու համար:

Ահա, նրա հոգին, որ մեծամտացել է, ուղիղ չէ նրա մեջ. բայց արդարը պիտի ապրի իր հավատով: Այո՛, նաև որովհետև նա գինով մեղանչում է, նա հպարտ մարդ է, և տանը չի մնում. նա իր ցանկությունը լայնացնում է դժոխքի պես, և մահի նման է, և չի հագնում, այլ իր մոտ է հավաքում բոլոր ազգերին և իր մոտ է կուտակում բոլոր ժողովուրդներին: Մի՞թե սրանք բոլորը նրա դեմ առակ չեն բարձրացնի և ծաղրական խոսք նրա դեմ, և չեն ասի. Վա՛յ նրան, որ շատացնում է այն, ինչը իրենը չէ. մինչև ե՞րբ: Եվ նրան, որ իրեն ծանրաբեռնում է թանձր կավով: Մի՞թե հանկարծ չեն վեր կենա քեզ խայթողները, և չեն արթնանա քեզ նեղողները, և դու նրանց համար ավար չե՞ս դառնա: Քանի որ դու կողոպտել ես շատ ազգերի, ժողովուրդների ամբողջ մնացորդը պիտի կողոպտի քեզ՝ մարդկանց արյան պատճառով և երկրի,

քաղաքի ու այնտեղ բնակվող բոլորի նկատմամբ գործված բռնության համար:
Ամբակում 2:4–8:

Մատթեոս քսանհինգի կույսերի վրա եկած փորձության գործընթացը առաջ է բերում երկրպագուների մի դաս, որոնք իրենց մեջ զարգացրել են հյուսիսի թագավորի (պապականության) բնավորությունը, որը նաև այն իշխանությունն է, որ «թալանեց շատ ազգեր»:

Այսպես է ասում Տերը. «Ահա մի ժողովուրդ է գալիս հիւսիսային երկրից, և մի մեծ ազգ պիտի բարձրացվի երկրի ծագերից: Նրանք պիտի բռնեն աղեղն ու նիզակը. դաժան են և ողորմութիւն չունեն. նրանց ձայնը ծովի պէս գոռում է, և նրանք հեծնում են ձիերի վրայ՝ պատերազմի մարդկանց պէս շարքաւորուած քեզ ընդդէմ, ո՛վ Սիոնի դուստր: Մենք լսել ենք նրա համբաւը. մեր ձեռքերը թուլացել են. նեղութիւնը բռնել է մեզ, և ցաւ՝ ծննդաբերող կնոջ ցաւի պէս: Մի՛ ելիր դաշտ, և մի՛ գնա ճանապարհով, որովհետև թշնամու սուրը և ահը բոլոր կողմերից են: Ո՛վ իմ ժողովրդի դուստր, քուրձ կապիր քեզ, և մոխրի մէջ գլորուիր. սուգ արա, ինչպէս միաձին որդու համար, ամենադառն ողբով, որովհետև աւերիչը յանկարծ պիտի գայ մեզ վրայ»: Երեմիա 6:22–26.

Ամբակումի երկու դասերն են նրանք, ովքեր արդարացվում են հավատքով, և նրանք, ովքեր կերան ու խմեցին Բաբելոնի վարդապետությունները: Միլլերի երազի վերջին օրերում գտնվողները, որոնք ներկայացված են որպես կույսեր, կա՛մ զարգացնում են Քրիստոսի բնավորությունը և այդպիսով ստանում Աստծո կնիքը, կա՛մ զարգացնում են պապականության բնավորությունը և ստանում գազանի դրոշմը:

«Ժամանակը հասել է, որ ճշմարիտ լույսը փայլի բարոյական խավարի մեջ: Երրորդ հրեշտակի պատգամը ուղարկվել է աշխարհին՝ մարդկանց զգուշացնելու, որ չընդունեն գազանի կամ նրա պատկերի նշանը իրենց ճակատների վրա կամ իրենց ձեռքերի վրա: Ընդունել այս նշանը նշանակում է գալ նույն որոշմանը, որին եկել է գազանը, և պաշտպանել նույն գաղափարները՝ Աստծո խոսքին ուղղակի հակառակությամբ: Բոլոր նրանց մասին, ովքեր ընդունում են այս նշանը, Աստված ասում է. «Նա ևս պիտի խմի Աստծո բարկության գինուց, որ անխառն թափված է նրա գայրույթի բաժակի մեջ. և պիտի չարչարվի կրակով ու ծծումբով սուրբ հրեշտակների առաջ և Գառան առաջ»» Review and Herald, July 13, 1897.

Բաբելոնի գինին խմող կույսերը վերջիվերջո պիտի խմեն Աստծու բարկության գինին: Եսայիայում Եփրեմի հարբեցողները իրենց կույր հարբածությունը դրսևորում են՝ ամեն ինչ շուռ տալով, և այդ արարքը պիտի համարվի «բրուտի կավ»:

«ամենօրյան» որպես Քրիստոսի խորհրդանիշ նույնացնելը գլխիվայր է շրջում «ամենօրյայի» ճշմարտությունը, որովհետև «ամենօրյան» սատանայական խորհրդանիշ է: Միլլերի այն նույնացումը, ըստ որի «ամենօրյան» հեթանոսությունն է, ուղղակիորեն ներկայացված է Ամբակումի տախտակների վրա: Միլլերի կողմից Թեսաղոնիկեցիներին ուղղված թղթում այն հատվածի հայտնագործումը, որը նրան հնարավորություն տվեց հասկանալու, որ հենց հեթանոսությունն էր, որ «վերացվեց», որպեսզի Աստծու տաճարում նստող «մեղքի մարդը» հայտնվի, 2 Թեսաղոնիկեցիներ,

երկրորդ գլխում տեղ գտած հիմնական ճշմարտությունն է:

«Ես շարունակեցի կարդալ և չէի կարող գտնել ոչ մի այլ դեպք, որտեղ այն [մշտականը] հանդիպեր, բացի Դանիելում: Այնուհետև [համաձայնագրի օգնությամբ] վերցրի այն բառերը, որոնք կանգնած էին դրա հետ կապի մեջ՝ «վերցնել». նա պիտի վերցնի մշտականը, «այն ժամանակից, երբ մշտականը պիտի վերցվի», և այլն: Շարունակեցի կարդալ և մտածում էի, թե տեքստի վրա ոչ մի լույս չեմ գտնի. վերջապես հասա 2 Թեսաղոնիկեցիներ 2:7, 8-ին: «Որովհետև անօրենության խորհուրդն արդեն գործում է, միայն թե նա, ով այժմ արգելք է լինում, պիտի արգելի, մինչև որ ճանապարհից վերցվի, և ապա այն անօրենը պիտի հայտնվի», և այլն: Եվ երբ հասա այդ տեքստին, ո՛հ, որքան պարզ ու փառավոր երևաց ճշմարտությունը: Ահա՛ այն: Դա է մշտականը: Լավ, իսկ այժմ ի՞նչ է Պողոսը հասկանում «նա, ով այժմ արգելք է լինում», կամ խոչընդոտում է, ասելով: «Մեղքի մարդու» և «անօրենի» տակ նկատի է առնվում պապականությունը: Լավ, ապա ի՞նչն է խոչընդոտում, որ պապականությունը հայտնվի: Ինչո՞ւ, դա հեթանոսությունն է. ուրեմն «մշտականը» պետք է նշանակի հեթանոսություն»:—Ուիլյամ Միլլեր, Second Advent Manual, էջ 66»: Advent Review and Sabbath Herald, January 6, 1853.

Թեսաղոնիկեցիների մեջ «ամենօրյա»-ի նշանակությունը, որ Միլլերը հայտնաբերեց, այդ հատվածի հիմնական ճշմարտությունն է: Երբ Պողոսը նույնացնում է նրանց, ովքեր չեն սիրում ճշմարտությունը և, ուստի, պիտի ընդունեն գորեղ մոլորություն, նա, ամենայն որոշակիությամբ, նկատի ունի ճշմարտության հանդեպ ատելությունը ընդհանուր իմաստով, սակայն այն ճշմարտությունը, որին հատվածում ուղղակիորեն է հղվում, այն ճշմարտությունն է, որ «ամենօրյա»-ն ներկայացնում է հեթանոսական Հոռմը:

Մարմնի լույսը աչքն է. ուրեմն եթե քո աչքը պարզ լինի, քո ամբողջ մարմինը լույսով լի կլինի: Բայց եթե քո աչքը չար լինի, քո ամբողջ մարմինը խավարով լի կլինի: Արդ, եթե այն լույսը, որ քո մեջ է, խավար է, որչա փ մեծ է այդ խավարը: Ոչ ոք չի կարող երկու տիրոջ ծառայել, որովհետև կամ մեկին կատի և մյուսին կսիրի, կամ մեկին կհարի և մյուսին արհամարհի: Դուք չեք կարող ծառայել Աստծուն և մամոնային: Մատթեոս 6:22–24.

Գոյություն ունի միայն ճշմարտության հանդեպ սեր կամ ճշմարտության հանդեպ ատելություն: Միջին դիրք չկա: Այն գորավոր մոլորությունը, որ գալիս է Մատթեոս քսանհինգի հիմար կույսերի վրա, հիմնված է լույսի մերժման վրա՝ Միլլերի գոհարների, որոնք ներկայացնում են վերջին փորձությունը: Հին Իսրայելի վերջին փորձությունը նրանց տասներորդ փորձությունն էր, և Միլլերի գոհարները վերջին օրերում տասնապատիկ ավելի պայծառ են շողում: Միլլերի գոհարների մերժման խորհրդանիշը «ամենօրյա»-ն է, որը Եփրեմի հարբեցողները աղվենտիզմի երրորդ սերնդում շրջեցին գլխիվայր: «Ամենօրյա»-ն հեթանոսության սատանայական խորհրդանիշ է: Հարբեցողները ներմուծեցին կեղծ գոհար, որը բերեցին ուխտադրուժ բողոքականությունից, և որը «ամենօրյա»-ն ներկայացնում է որպես Քրիստոսի խորհրդանիշ:

Միլլերի իր գոհարների ըմբռնումը սահմանափակված էր այն պատմությամբ, որի մեջ նա բարձրացվեց: Համոզված լինելով, որ Երկրորդ Գալուստը հաջորդ մարգարեական իրադարձությունն էր, նա 1798 թվականին պապության ստացած մահաբեր վերքը կարող էր միայն ներկայացնել Դանիել երկրորդ գլխի չորրորդ և վերջին երկրային թագավորությունը: Միլլերը նաև սահմանափակված էր իր «մշտականի» ըմբռնման մեջ, որովհետև նրա վկայությունն այն է, որ հայտնությամբ ինքը առաջնորդվեց դեպի ուսումնասիրության որոշակի մեթոդ, որի մասին նա ասել է, թե օգտվել է իր Աստվածաշնչից, Քրուդենի Կոնկորդանսից և կարդացել է որոշ թերթեր: Այդ կերպ ուսումնասիրելու նրա որոշումը պարզապես ծագել էր նրա մտքում:

«Այն տասներկու տարիների ընթացքում, երբ ես դեիստ էի, կարդացի բոլոր այն պատմությունները, որոնք կարողացա գտնել. բայց այժմ ես սիրում էի Աստվածաշունչը. այն խոսում էր Հիսուսի մասին: Սակայն Աստվածաշնչի մեջ դեռևս շատ բան ինձ համար մութ էր: 1818 կամ 1819 թվականին, երբ գրուցում էի մի բարեկամի հետ, որին այցելել էի, և որը ճանաչել էր ինձ ու [լսել] էր իմ խոսքերը այն ժամանակ, երբ ես դեիստ էի, նա, բավական նշանակալից կերպով, հարցրեց. «Ի՞նչ ես մտածում այս տեքստի և այն տեքստի մասին»,— նկատի ունենալով այն հին տեքստերը, որոնց ես առարկում էի, երբ դեիստ էի: Ես հասկացա, թե նա ինչի մասին էր, և պատասխանեցի.— եթե ինձ ժամանակ տա, քեզ կասեմ, թե դրանք ինչ են նշանակում: «Որքա՞ն ժամանակ ես ուզում»: Չգիտեմ, բայց կասեմ քեզ,— պատասխանեցի ես, որովհետև չէի կարող հավատալ, թե Աստված տվել է մի հայտնություն, որը հնարավոր չէ հասկանալ: Այն ժամանակ ես որոշեցի ուսումնասիրել իմ Աստվածաշունչը՝ հավատալով, որ կարող եմ պարզել, թե ինչ էր նկատի ունեցել Սուրբ Հոգին: Բայց հենց որ այդ որոշումն ընդունեցի, միտք եկավ ինձ. «Ենթադրենք գտնես մի հատված, որը չես կարող հասկանալ, ի՞նչ պիտի անես»: Այդ ժամանակ Աստվածաշունչն ուսումնասիրելու այս եղանակը եկավ մտքիս.— ես կվերցնեմ այդպիսի հատվածների բառերը, կհետևեմ դրանց ամբողջ Աստվածաշնչում և այսպես կիմանամ դրանց նշանակությունը: Ես ունեի Կրուդենի Համաձայնարանը, որը, իմ կարծիքով, աշխարհում լավագույնն է. ուստի վերցրի այն և իմ Աստվածաշունչը, նստեցի գրասեղանիս մոտ և ուրիշ ոչինչ չէի կարդում, բացի թերթերից մի փոքր, որովհետև վճռել էի իմանալ, թե ինչ է նշանակում իմ Աստվածաշունչը: Ապոլլոս Հեյլ, The Second Advent Manual, 65»

Միլլերի գոհարները ճանաչվեցին ոչ միայն նրա ուսումնասիրության մեթոդով, այլև Աստծուց տրված ուղղակի հայտնությամբ:

«Աստված ուղարկեց Իր հրեշտակին՝ ներգործելու մի երկրագործի սրտի վրա, որը չէր հավատացել Աստվածաշնչին, որպեսզի առաջնորդի նրան մարգարեությունների քննությանը: Աստծո հրեշտակները բազմիցս այցելեցին այդ ընտրյալին՝ նրա միտքը առաջնորդելու և նրա հասկացողությանը բացելու այն մարգարեությունները, որոնք միշտ մութ էին եղել Աստծո ժողովրդի համար: Ճշմարտության շղթայի սկիզբը տրվեց նրան, և նա առաջնորդվեց որոնելու օղակ առ օղակ, մինչև որ զարմանքով և հիացմունքով նայեց Աստծո Խոսքին: Նա այնտեղ տեսավ ճշմարտության կատարյալ շղթա: Այդ Խոսքը, որը նա համարել էր ոչ ներշնչված, այժմ իր տեսիլքի առջև բացվեց իր գեղեցկությամբ և փառքով: Նա

տեսավ, որ Սուրբ Գրքի մի մասը բացատրում է մյուսը, և երբ մի հատված փակ էր նրա հասկացողության համար, Խոսքի մեկ այլ մասում նա գտնում էր այն, ինչը բացատրում էր այն: Նա սուրբ Աստծո Խոսքին վերաբերվեց ուրախությամբ և ամենախոր հարգանքով ու ակնածանքով»: Վաղ Գրվածքներ, 230:

Երբ Քույր Ուայթը հայտարարում է, որ «Աստված Իր հրեշտակին ուղարկեց» Միլլերին, դրանով նույնացվում է, որ Միլլերին ուղարկված հրեշտակը Գաբրիելն էր, որովհետև «Իր հրեշտակ» արտահայտությունը Գաբրիելին վերագրվող անվանում է:

«Հրեշտակի խոսքերը՝ «Ես Գաբրիելն եմ, որ կանգնած եմ Աստծու ներկայության մեջ», ցույց են տալիս, որ նա բարձր պատվի դիրք ունի երկնային ատյաններում: Երբ նա պատգամով եկավ Դանիելի մոտ, ասաց. «Չկա մեկը, որ ինձ հետ կանգնի այս բաներում, բացի Միքայելից [Քրիստոսից]՝ ձեր Իշխանից»: Դանիել 10:21: Գաբրիելի մասին Փրկիչը Հայտնության գրքում ասում է, որ «Նա ուղարկեց և նշաններով հայտնեց այն Իր հրեշտակի միջոցով Իր ծառա Հովհաննեսին»: Հայտնություն 1:1»: The Desire of Ages, 99.

Գաբրիելը և մյուս հրեշտակները առաջնորդեցին Միլլերի «միտքը» և «բացեցին նրա հասկացողության առաջ այն մարգարեությունները, որոնք մինչ այդ միշտ խավար էին եղել Աստծո ժողովրդի համար»: Նրա պատգամը ձևավորվեց ոչ միայն իր ուսումնասիրության եղանակի միջոցով, այլև Աստվածային հայտնությամբ: Հենց այն եղանակը, որ նա գործադրեց Աստվածաշունչն ուսումնասիրելու համար, պարզապես ծնվեց նրա մտքում: Երբ Աստված ճշմարտությունը բերում է մեր մտքին, դա Աստվածային հայտնությունն է՝ ի տարբերություն ճշմարտությանը հասնելու՝ Աստվածաշունչը ճիշտ բաժանելու գործընթացի միջոցով: Միլլերը երկուսն էլ արեց, սակայն Աստվածային հայտնությունը մի մասն էր այն բանի, թե ինչպես Միլլերը հասկացավ «ամենօրյա»-ի թեման:

Միլլերը չէր նկատի Դանիելի ութերորդ գլխի իններորդից մինչև տասներկուերորդ համարների սեռական տատանումը, քանի որ նրա ձեռքին միայն Աստվածաշունչն էր և մի բառացանկ, որը զուրկ էր աստվածաշնչյան լեզուներին վերաբերող որևէ տեղեկությունից: Նա չէր տեսնի «sur»-ի և «rum»-ի միջև եղած տարբերությունը, որոնք երկուսն էլ թարգմանվում են որպես «վերցնել»: Նա չէր տեսնի նաև «miqdash»-ի և «qodesh»-ի միջև եղած տարբերությունը, որոնք երկուսն էլ թարգմանվում են որպես «սրբարան»:

Նա չէր տեսնի Աստվածաշնչում հարյուր չորս անգամ հանդիպող «tamid» բառի ճշմարտությունը: Այն ճշմարտությունը, որ նա չէր կարող տեսնել (որը նաև այն ճշմարտությունն է, որ նա իսկապես տեսավ), այն էր, որ Աստվածաշնչում եբրայերեն «tamid» բառը գործածված է հարյուր չորս անգամ, բայց միայն Դանիելի գրքում է եբրայերեն «tamid» բառը գործածվում որպես գոյական: «Tamid»-ը եբրայերեն բառ է, որ նշանակում է «անընդհատ», և Դանիելի գրքում թարգմանվում է որպես «ամենօրյա»:

Միայն Դանիելի գրքում է այդ բառը գործածված որպես գոյական, իսկ մնացած իննսունինը անգամ այն գործածված է որպես մակբայ: Այդ պատճառով, երբ Թագավոր

Հակոբոսի Աստվածաշնչի թարգմանիչները հանդիպեցին այն փաստին, որ Դանիելը այդ բառը հինգ անգամ գործածում է որպես գոյական, մինչդեռ Աստվածաշնչի մնացած բոլոր գրողները այն իննսունինը անգամ գործածել էին որպես մակբայ, նրանք ապացույցների ծանրությունից հարկադրված եղան Դանիելի՝ այդ բառը որպես գոյական գործածելը «ուղղել»։ Դանիելին «ուղղելու» համար նրանք այդ բառին ավելացրին «գոհ» բառը և այդպիսով գոյականը վերածեցին մակբայի։ Ապա, որպեսզի ուղղվեն թարգմանիչները, էլեն Ուայթը ներշնչվեց արձանագրելու, որ ինքը ««Մշտականի» վերաբերյալ տեսա, որ «գոհ» բառը մարդու իմաստությամբ է հավելված և չի պատկանում բնագրին, և որ Տերը դրա ճիշտ ըմբռնումը տվել է նրանց, ովքեր հռչակեցին դատաստանի ժամի լուրը»։

Միլլերը, իր իսկ վկայության համաձայն, ձգտում էր հասկանալ «ամենօրյան», ինչը նա, ի վերջո, արեց 2 Թեսաղոնիկեցիներում։ Սակայն նաև, իր իսկ վկայության համաձայն, երբ նա ձգտում էր հասկանալ որևէ բառ, նա դիտարկում էր բոլոր այն տեղերը, որտեղ այդ բառն օգտագործված էր, իսկ այդ բառը Աստվածաշնչում օգտագործված է ևս իննսունինը անգամ։ Սակայն «ամենօրյայի» վերաբերյալ նրա վկայությունն այն է, որ նա այն ոչ մի տեղ չգտավ, բացի Դանիելի գրքից, երբ ասաց. «Ես շարունակեցի կարդալ և չկարողացա գտնել ուրիշ որևէ դեպք, որտեղ այն [ամենօրյան] գտնվեր, բացի Դանիելում»։ Միլլերը դեպի գոհարները առաջնորդվեց ոչ միայն իր ուսումնասիրության եղանակով, այլև աստվածային հայտնությամբ, որ նրան տրվեց հրեշտակների ծառայության միջոցով։

Ահա թե ինչու նրա «մշտականի» վերաբերյալ հասկացողությունը ճիշտ էր, բայց սահմանափակ։ Նա չէր կարող ճանաչել, որ Դանիելի գրքում այն հինգ դեպքերից, երբ հիշատակվում է «մշտականը», այն երեք դեպքերից մեկը, որտեղ «մշտականը» «վերցվում է», այլ նշանակություն էր ներկայացնում, քան մյուս երկու դեպքերը։ Մի դեպքում «մշտականը» գործածված է եբրայերեն «rum» բառի հետ, իսկ մյուս երկու դեպքերում՝ եբրայերեն «sur» բառի հետ։ Երկու բառերն էլ թարգմանվում են որպես «վերցնել», սակայն Դանիելի գրքի ութերորդ գլխի տասնմեկերորդ համարում «rum» բառը նշանակում է բարձրացնել և փառավորել, իսկ տասնմեկերորդ գլխի երեսունմեկերորդ համարում և տասներկուերորդ գլխի տասնմեկերորդ համարում «sur» բառը նշանակում է հեռացնել։

Բաբելոնյան կերակուրն ու խմիչքն ընդունող աստվածաբանները պնդում են, թե՝ արդյոք մի բան հեռացվում է, թե երբ մի բան բարձրացվում է, երկուսն էլ ներկայացնում են հեռացման մի տեսակ, ուստի երկու բառերն էլ պետք է հասկացվեն որպես նույն նշանակությունն ունեցող։ Նրանք պնդում են, որ այն երեք դեպքերում, երբ «ամենօրյա»-ն «վերցվում է», դա միշտ նշանակում է հեռացնել, և այդպես վարվելով՝ նշմարում են, թե Դանիելը իր բառընտրության մեջ անփույթ է եղել։ Նրանք դա բացահայտ չեն ասում, բայց իրենց հետևությամբ սովորեցնում են, որ Դանիելը բոլոր երեք դեպքերում էլ պետք է օգտագործած լիներ «sur» բառը, որովհետև, ըստ այդ աստվածաբանների, նա իբր ամեն անգամ նույն բանն էր նկատի ունենում, երբ «ամենօրյա»-ն «վերցվում էր»։

Նրանք նույն բանն են անում նաև «miqdash» և «qodesh» բառերի հետ, որոնք երկուսն էլ ութերորդ գլխի տասնմեկից տասնչորս համարներում թարգմանվում են որպես «սրբարան»: Այդ չորս համարներում «սրբարան» բառի յուրաքանչյուր հիշատակության դեպքում նրանք պնդում են, թե բոլորը ներկայացնում են Աստծու սրբարանը: Կրկին ըստ հետևության՝ Դանիելը պետք է պարզապես օգտագործած լիներ «qodesh»-ը բոլոր երեք հիշատակություններում և տասնմեկերորդ համարում «miqdash» չօգտագործեր: Միլլերը չէր ճանաչի այդ բառերի միջև եղած տարբերությունը, սակայն արդի աստվածաբանները ճանաչում են այն, և երբ ճանաչում են, պնդում են, որ ոչ մի տարբերություն չպետք է ընդունվի: Սակայն Միլլերը, որ չէր ճանաչում բառերի միջև եղած տարբերությունները, հանգեց մի ըմբռնման, որը հակադիր էր արդի աստվածաբանների ըմբռնմանը:

Իրականությունն այն է, որ Դանիելը զգույշ գրող էր, որը գիտեր եբրայերեն լեզուն և գնահատվել էր որպես Բաբելոնի բոլոր մյուս իմաստուններից տասնապատիկ ավելի խելացի: Եթե որևէ մեկը գիտեր եբրայերեն լեզվի պատշաճ գործածությունը և թե ինչպես այն պետք է ճիշտ կերպով ներկայացվեր տվյալ պատմության մեջ, ապա դա Դանիելն էր: Եթե Դանիելը գործածեց տարբեր բառեր, ապա դա այն պատճառով էր, որ դրանք նախատեսված էին տարբեր իմաստներ հաղորդելու համար, որոնք նա միտումնավոր ձգտում էր արտահայտել: Երբ ընդունվում է Դանիելի կողմից այն բառերի տարբերակված գործածությունը, որոնք թարգմանվել են որպես «սրբարան» կամ որպես «վերցնել», դրանք հաստատում են «մշտականի» վերաբերյալ Միլլերի ըմբռնումը, որը Միլլերը ճանաչեց հենց այն հատվածում, որտեղ Պողոսը նույնացնում է, որ ճշմարտությունն աստղները դատապարտված են ընդունելու զորեղ մոլորություն:

Նրանք, ովքեր ասում են ճշմարտությունը և հավատում են սուտին, որ առաջ է բերում հզոր մոլորություն, ներկայացված են նաև որպես Եփրեմի հարբեցողներ, որոնք ներկայացված են երկու դասերով: Մի դասը ուսյալ առաջնորդությունն է, իսկ մյուս դասը՝ անուսները, որոնք միայն կլսեն այն, ինչ ուսյալներն են նրանց սովորեցնում: Նրանք են, ովքեր թաքնվում են ստերի տակ և ուխտ են կնքում մահվան հետ: Նրանք են Մատթեոս քսանհինգի հիմար կույսերը և նրանք, որոնց հոգին հպարտացել է Ամբակումի երկրորդ գլխում: Նրանք են նրանք, ովքեր մերժում են Միլլերի երազի հիմնարար ճշմարտությունները, որոնք վախճանում տասնապատիկ ավելի պայծառ են շողում (ներկայացնելով արդի Իսրայելի տասներորդ և վերջին փորձությունը), ինչպես որ նախապատկերված է հին Իսրայելի տասներորդ և վերջին փորձությամբ:

Այս ուսումնասիրությունը կշարունակենք հաջորդ հոդվածում:

Եվ Տերը ասաց Մովսեսին. «Մինչև ե՞րբ պիտի այս ժողովուրդը բարկացնի ինձ, և մինչև ե՞րբ պիտի չհավատա ինձ՝ այն բոլոր նշանների հանդեպ, որ ես ցույց եմ տվել նրանց մեջ: Ես պիտի հարվածեմ նրանց ժանտախտով և զրկեմ նրանց ժառանգությունից, իսկ քեզից պիտի ստեղծեմ նրանցից ավելի մեծ և ավելի հզոր ազգ»: Եվ Մովսեսն ասաց Տիրոջը. «Այն ժամանակ եգիպտացիները պիտի լսեն այդ, որովհետև դու քո զորությամբ այս ժողովրդին նրանց միջից դուրս բերեցիր, և նրանք պիտի պատմեն այս երկրի բնակիչներին. որովհետև նրանք լսել են, որ դու, Տե՛ր, այս

ժողովրդի մեջ ես, որ դու, Տե՛ր, երևում ես դեմառդեմ, որ քո ամպը կանգնած է նրանց վրա, և որ դու գնում ես նրանց առջևից՝ ցերեկը ամպի սյան մեջ, իսկ գիշերը՝ կրակի սյան մեջ: Արդ, եթե այս ամբողջ ժողովրդին սպանես ինչպես մեկ մարդու, ապա այն ազգերը, որոնք լսել են քո համբավը, պիտի ասեն. «Քանի որ Տերը չկարողացավ այս ժողովրդին մտցնել այն երկիրը, որի մասին երդվել էր նրանց, դրա համար էլ նրանց կոտորեց անապատում»»:

Եվ այժմ, աղաչում եմ քեզ, թող իմ Տիրոջ գործությունը մեծ լինի, ինչպես դու խոսեցիր՝ ասելով. «Տերը երկայնամիտ է և մեծ ողորմությամբ, ներում է անօրենությունն ու հանցանքը, բայց ոչ մի կերպ մեղավորին անմեղ չի հայտարարում՝ հայրերի անօրենությունը որդիների վրա այցելելով մինչև երրորդ և չորրորդ սերունդը»: Ներիր, աղաչում եմ քեզ, այս ժողովրդի անօրենությունը՝ քո ողորմության մեծության համեմատ, ինչպես ներել ես այս ժողովրդին Եգիպտոսից մինչև այժմ: Եվ Տերն ասաց. «Ես ներեցի քո խոսքի համեմատ. բայց ինչպես ճշմարիտ է, որ ես կենդանի եմ, այնպես էլ ամբողջ երկիրը պիտի լցվի Տիրոջ փառքով: Որովհետև այն բոլոր մարդիկ, որ տեսել են իմ փառքը և իմ հրաշքները, որոնք արեցի Եգիպտոսում և անապատում, և այժմ այս տասը անգամ փորձեցին ինձ ու չլսեցին իմ ձայնը, անկասկած չեն տեսնի այն երկիրը, որի մասին երդվեցի իրենց հայրերին, և ինձ բարկացրածներից ոչ մեկը չի տեսնի այն. բայց իմ ծառա Քաղեբը, որովհետև ուրիշ հոգի ուներ իր մեջ և լիովին հետևեց ինձ, նրան պիտի մտցնեմ այն երկիրը, ուր նա գնացել էր, և նրա սերունդը պիտի տիրի դրան»: Թվեր 14:11–24: